Dünyanın En Gırgır Hikâyeleri

ALLAH ZEVAL VERMESİN

YAZAN:
AZİZ NESİN
ÇİZEN:
MİM UYKUSUZ

Akşam üzeri yeni bir köye varıyoruz. Köy alanında kızaklarımız duruyor. Alanda bir çalışmadır gidiyor. Yirmi, otuz adam ellerine kazma kürek almışlar, alanın ortasındaki karları küreyip kaldırıyorlar. Yaptıkları işten memnun olmadıkları hallerinden, gözlerinden belli. Meydanın etrafında bir bakkal dükkânı, yanında bir kahve ve "İhtiyar Heyeti" odası var. Kahveye doğru ilerlerken bizi ilk karşılayan muhtar oldu:

-Kusura bakmayın, affedin bizi diyor, geç haber aldık geleceğinizi de.. Yoksa böyle geç kalmazdık.

Muhtarın ellerini uğuşturarak bir yamp yakılışı var ki.. Ne demek istediğini bir türlü anlayamıyorum. O devam ediyor:

-Geleceğinizi duyar duymaz, köy angaryasına adam çıkardım. Heykelin etrafını iyice açtıracaktım. Daha işe yeni başlamıştık.

Köylüler hâlâ alanın ortasındaki karları kürüyorlar. Onların karları temizledikleri yerden iki delik açılmış, bu iki delikten iki baş çıkmıştı. Bunlar birer heykel başıydı. Hayretle heykellere ve heykelleri kardan temizlemek için çalışanlara baktım.

-Ne oluyor böyle muhtar?

-Vallaha bey, geç haber aldık. Yoksa bu zamana kalır mıydı?

Kahveye girip çaylarımızı içiyoruz. Sonra muhtarın evine gidiyoruz. Muhtar,

-Siz, diyor öbür memurlara benzemiyorsunuz doğrusu.

Muhtarla epey konuşuyoruz. Sonra o, bu heykel hikâyesini anlatıyor. Bir büyük adam doğuya seyahat edecekmiş. Köyleri de gezeceklermiş. Tabii vilâyet makamları tarafından gezeceği söyler bir programla önceden tespit edilmiş. Kasabadan otomobille gidilebilecek yol, yalnız bu köy yoluymuş. Sonra bu köy dolaydaki öteki köylerden daha büyükmüş, onun için büyük adama, işte bu köyü göstermeye karar vermişler. Daha önceden köye adamlar gelmeye başlamış. Günde birkaç posta gelir giderlermiş. Köyün ortasındaki bir evi yıkıp alan açmışlar. Köylüye "Heykel yapacaksınız" diye emir vermişler. Köylü heykelin ne olduğunu bile bilmezmiş. Onun üzerine askerlikte büyük şehirlerde bulunanlar, harpte esir düşen ihtiyarlar, gençlere, kadınlara heykelin ne olduğunu, nasıl olduğunu anlatmışlar. Ama yine onlar anlamamış.. Çünkü heykelin hangi maddeden, biçiminin nasıl olduğunu bilirlermiş ama niçin yapıldığını anlatanlar da bilmezlermiş.

Bunun üzerine kasabadan gelenler "Haydi para toplayın bakalım size heykel yaptıracağız!" demişler. Köylüler, yazmalarının ucundaki düğümleri çözüp bozuk paralarını orta yere koymuşlar. Bir türlü parayı tamam edemezlermiş. Dört beş kez para toplanmış, yine tamamlanamamış. Sonunda kasabadan boyunbağlı biri, "Haydi demiş, üstünü biz tamamlarız. Hükümet sizden bu yardımı da esirgemez"

Derken daha biri geliyor. "Köyünüze heykel yapmak istediğinize dair bir dilekçe ile baş vuracaksınız" diyor. Köylüler, söyleneni de yapıyor -

lar. Heykeller her nereye ısmarlanmışsa ısmarlanıyor.

Yine şehirden adamlar gelmiş. Köylüye yol yordam göstermiş. Alanın ortasına geniş bir tümsek yapmışlar. Tümsek üstüne çimen, çiçek dikmişler. Bu çiçekli göbeğin kenarlarına da kalın demir tellerden parmaklık gibi bir şey yapmışlar. Daha sonra heykelin oturacağı yeri taştan, tuğladan yapıp bitirince, alçıdan yapılmış iki adam başı getirmişler, karşılıklı iki kaide üstüne bu iki büstü oturtmuşlar. Sonra köylüye, büyük adam köye gelince, nasıl karşılayacakları, okul çocuklarının nerede duracağı öğretilmiş.

Büyük adamın sorması umulan soruları, bunların cevaplarını köylülere ezberletmişler. Köyün öğretmeni bir hafta hep bu soru, cevapları köylüye ezberletmek için uğraşmış.

Tersliğe bakın, o sıra tam harmana rastlamış. Köylüler akşam köy okuluna yorgun argın gittiklerinden, hocanın dediklerini dinler gibi yapar, uyuklarlarmış. Ama öğretmen yutmaz "Siz ne kaz kafalı heriflersiniz, iki lafı öğrenemediniz. Sizden ne hayır gelecek!" diye bağırırmış. Candarma komutanı bütün köylüye sıkı sıkıya tenbih etmiş: "Sakın öğretilenlerden başka bir şey söylemeyin. Biz size ne

öğrettikse, yalnız onu söyleyeceksiniz. Ukalâlık edenin gözünü patlatırım."

Otomobilin sürçmeden geçmesi, köyden kasabaya giden yolun onarımı için köylü yola dökülmüş. Çukurları doldurmuşlar. Tümsekleri kazmışlar. Bu iş de bitmiş. Köye vızır vızır otomobiller gelirmiş. Çocuklar otomobilleri görünce, etrafından ayrılamamışlar. Derken efendim, köye gelecek büyük adamın gelme zamanı yaklaşınca, köylüye akşamdan haber vermişler: "Yarın kimse işe, tarlaya, kıra gitmeyecek. Prova yapacağız."

Ertesi sabah herkes söylendiği gibi yapmış. Alanın, otomobilin geleceği yanı açık bırakılmış. Okul çocukları da bir tarafa, yalınayak, üstü başı eski olanları arka sıraya dizilmiş. Köylüleri de bir sıraya koymuşlar.. Köy okulundan getirilen öğretmenin masası heykellerin karşısına konmuş. Bir adam ortaya çıkıp: "Gözünüzü açın!" diye bağırmış, "Şimdi karşıdan bir otomobil gelecek. Otomobil durur durmaz, öğrettiğimiz gibi hep birden alkışlayacaksınız. Ama candan, gönülden alkışlayacaksınız. Tabii otomobilden biri iner inmez, "Merhaba köylüler", yahut "Nasılsınız?" diye soracak. Hep bir ağızdan "Sağol" diye bağıra-

caksınız. Sonra yanınıza geldiği zaman göz bebeğinizin tâ içinden gülerek, gözünün içine bakacaksınız. Gözlerinizle takip edeceksiniz." Daha bunun gibi birçok şeyler söyledikten sonra "Anladınız mı?" diye sormuş. Hep birden, "Anladık" diye bağırmışlar. Provaya başlanmış. Karşıdan otomobil gelmiş, durmuş. Durur durmaz alkış da kopmuş.

–Olmadı, olmadı, daha hızlı, daha candan! demişler. Otomobil tekrar gerisin geriye gitmiş, tekrar gelmiş. Tam durunca yine alkışlamışlar. Töreni yöneten adam: "Eğer böyle yaparsanız, bizi rezil edersiniz. Olmadı tekrar" demiş. On kez tekrarlamışlar. Galiba olmuş. Ondan sonra sıra "Sağol"a gelmiş. Bütün köylüler "Sağol!" diye hep bir ağızdan bağırmak için hazırlanmışlar. Prova için otomobilden inen adamın ilk sözü: "Alan daralmış, köylüleri geri alın!" demek olmuş ve lâfı biter bitmez, köylüler hep bir ağızdan "Sağol!" diye bağırmışlar. Töreni yöneten adam küplere binmiş, bağırmaya başlamış. Candarma komutanı da kızmış. Köylüler, tam zamanında hep bir ağızdan, yüksek bir sesle tam da istenildiği gibi bağırdıkları halde, neden kendilerine kızıldığını anlayamamışlar. Provayı yaptıran adam köylülerin yanına gelmiş. En önde duran bir köylünün gömleğini tutmuş.

–Bu ne kir! Leş gibi kokuyorsun! demiş. Sonra gömleğin yakasını çevirip, "Bu ne, bu ne? Bit!" diye haykır-

mış. Köylü öğretmenin gözünün içine bakmış. Çünkü öğretmen böyle bir sorunun cevabını öğretmemiş.. Adam tekrar sormuş: "Bu ne?" Köylü, öğretmenden imdat gelmeyeceğini anlayınca her halde öğretti de ben unuttum diye, öğretilenlerden aklında kalanı söylemiş:

–Sâyenizde. Allah size zevâl vermesin.

Hemen candarma köylüyü yakalayıp karakola götürmüş.

Sonra kürsüye çıkıp nutuklar vermişler. Okul çocukları şarkı söylemiş. Prova bitmiş. Ondan sonra boyuna gelecek "Büyük Adam"ı beklemişler. Yıllar geçmiş. Hâlâ bekliyorlarmış.

Gelgelelim, heykeller de alana dikilmiş. Kuşlar gelip üzerlerine konarmış. Yalnız konmakla kalsalar iyi, heykeli kirletirlermiş. Derken yine köye şehirden bazı adamlar gelmiş. Heykeller kirli diye muhtarı epiyi haşlamışlar. Muhtar da yazları alana bir çocuk dikermiş. Bu çocuk heykele konacak kuşları kovalarmış.. Şimdi bayram günleri heykeli badana ederlermiş. Fakat kış gelince, heykeller karın altında kalırmış, candarma komutanı emir vermiş: "Köye bir memur gelecek olursa, heykeli temizleyeceksiniz. Badana edeceksiniz. Kar örtmüşse açacaksınız." Onlar da biz geliyoruz diye heykelleri kardan çıkaracaklarmış ama, geleceğimizi geç haber aldıklarından yetiştirememişler.

SON